

Više od novca

Kako je Srbija izgubila 21 milijardu evra

Hrvatska će u narednih osam godina, od 2013. do kraja 2020. godine, od Evropske unije dobiti bespovratnu pomoć, prosto rečeno na poklon, gotovo 14,5 milijardi evra. Dakle, samo nešto malo manje od dve milijarde evra godišnje (sasvim precizno 1,9 milijardi).

Kada bi (teoretski) Srbija iduće godine ušla u Evropsku uniju ona bi dobila, kao gotovo duplo veća zemlja, bar 50 odsto više nego Hrvatska, dakle 2,5-3 milijarde evra ili ukupno oko 21 milijardu evra.

Umesto toga Srbija će dobiti gotovo 10 puta manje novca od Hrvatske, oko milijardu i po evra za celo razdoblje, odnosno nešto više od 200 miliona evra godišnje.

Naravno, u celoj stvari oko pristupanja Evropskoj uniji novac nisu najvažniji, ali ne samo da bi se u Srbiji sa 20 milijardi evra više u džepu lakše živelo, nego se komotno može reći da bi to u svakom pogledu bila druga zemlja. A i ne bismo morali jurimo po Rusiji i Kini i zadužujemo se navratnanos po visokim cenama, ne toliko finansijskim koliko političkim.

Između ostalog, ili pre svega zbog

toga što je dobijanje tog novca povezano sa određenim uslovima čije bi ispunjavanje od Srbije napravilo ne samo bogat(ij)u, nego i zemlju reda. Nažalost, preta velika opasnost da ne ispunimo uslove pa da ostanemo i bez tih relativno skromnih, mada u stvari za nas velikih sredstava. Recimo, Srbija u naredne četiri godine može da dobije 200 miliona evra (50 miliona godišnje), pod uslovom da do kraja naredne godine okonča proces formiranja određenih tela (Agencije za plaćanja, recimo) i razvije procedure za monitoring i evaluaciju načina potrošnje od EU dobijenih sredstava. Prethodna vlada je to započela, ali su oba ministra poljoprivrede, nizom grešaka (od koji je samo jedna i ne najvažnija odluka – ministra Dragina uzgred – valjda po ugledu na Dinkićevu pogubnu politiku „decentralizacije“, da se Uprava za plaćanja preseli u Šabac) učinila da se stane na pola puta. Ni nova vlada, međutim, uprkos brojnim obećanjima na ovom planu ne čini ništa, tako da su šanse da propustimo postavljeni rok sve veće. I, naravno, da ostanemo bez 200 miliona evra ili preko 20 milijardi dinara, što je ceo jedan agrarni budžet. **☒**

Ex-Yu i EU

Nordijski savet na balkanski način

Na Balkanu je evroskepticizam sredstvo kojim se održava jedan sistem vlasti i političkog ponašanja, pa i tih ljudi na vlasti koji od toga imaju najviše koristi. To je u nekim zemljama više, u drugim manje izraženo, a među prvima prednjače Srbija i Makedonija – rečeno je između ostalog prošlog četvrtka na skupu koji je organizovala Fondacija za mir i rešavanje krize biznismena Borisa Vukobrata, koji već godinama živi u Parizu. Povod za jednodnevnu naučnu konferenciju bilo je obeležavanje dve decenije rada Fondacije, nastale iz želje da se spreči krvavi raspad Jugoslavije u čemu, nažalost, kao što je poznato i kao što je uostalom „samokritički“ primećeno na samom skupu, nije bilo nikakvog uspeha. Naravno, danas je to takođe jasno, iz prostog razloga što to nisu mogle da spreče ni mnogo veće sile od jedne nevladine organizacije.

Ipak, ma kako bili „pesimisti duha“, učesnici savetovanja pokazali su se kao „optimisti volje“, jer glavna tema razgovora nije bio lament nad prošlim izgubljenim bitkama, nego pogled unapred, u nove oblike i mogućnosti povezivanja republika bivše Jugoslavije. Impresivan je bio sastav ljudi koji se odazvao pozivu da govori o ovoj temi: Mojmir Mrak (Ljubljana), Žarko Puhovski i Zoran Pusić (Zagreb), Zdravko Grebo (Sarajevo), Veselin Vukotić (Podgorica), Azem Vlasi (Priština), Vladimir Gligorov (Beč), Vojislav Stanovčić, Danica Popović, Ilija Vujačić, Vukašin Pavlović (Beograd) – da spomenemo samo neke.

Naravno, situacija je sada bitno drugačija i komplikovanija: Slovenija je u Evropskoj uniji, Hrvatska će to ubrzo postati, dok su druge ex-Yu države bliže ili dalje od tog cilja, pri čemu Srbija, koja nas ovde razumljivo najviše zanima – ponajdaje. Ideja o novim oblicima integracije ex-Yu prostora bilo je zaista mnogo, ali ne manje i argumentacije zašto je to teško. Recimo, Zoran Pusić je prosto kao dobar primer, ni više ni manje od toga, istakao Nordijski savet u kojem učestvuju Švedska, Finska, Norveška, Danska i Island, neke članice EU, neke ne, jedne članice NATO druge ne, ali koje saraduju oko zajedničkih interesa. Na to je Zdravko Grebo odgovorio da je primer odličan, ali nerealan u ovom trenutku.

Kao glavni integrativni faktor istaknuto je tržište, polje ekonomske saradnje koja je sve izraženija ali je, s druge strane, ukazano na to da ono neće moći samo, odnosno bez administrativno-političkog „kišobrana“, odnosno volje da se srede i pacifikuju političko-pravni odnosi između zemalja regiona. **☒**